

Plan van Aanpak

Vorbereidende fase Omgevingswet

Projectinformatie:

Registratienummer	
Vaststelling Directie	
Vaststelling College	
Portefeuillehouder	O.R. Wagner
Opdrachtgever	College
Opdrachtnemer	

Steller	I. Zwier
---------	----------

Versiebeheer:

Versie	Auteur	Reden van aanpassing	Datum
1	I. Zwier	Eerste versie	23-1-2017
2	I. Zwier	Diverse wijzigingen n.a.v. feedback	7-2-2017
3			
4			
5			

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding en prioriteitafweging	3
2.	Doelstelling	3
3.	Resultaat	3
4.	Afbakening Opdracht	3
5.	Planning	5
6.	Organisatie	5
7.	Communicatie	5
8.	Risicofactoren	5

1. Aanleiding en prioriteitsafweging

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Omgevingswet aangenomen. De wet treedt naar huidige verwachting in 2019 in werking. De Omgevingswet is een raamwet en bundelt 26 wetten in één wet en integreert daarmee alle sectorale wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Onder andere de Wet ruimtelijke ordening, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Crisis en herstelwet, de Wet natuurbescherming, de Waterwet en grote delen van de Wet milieubeheer en de Monumentenwet gaan op in de Omgevingswet. De integratie van wetten wordt landelijk beschouwd als een fundamentele stelselherziening.

Vanuit de integrale aanpak die de Omgevingswet voorstaat, worden de diverse sectorale instrumenten vervangen door zes integrale instrumenten op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Belangrijk voor de gemeente zijn de volgende instrumenten:

De omgevingsvisie, die de verschillende sectorale visies en structuurvisie vervangt als toekomstbeeld en ontwikkelingsrichting van de gemeente;

Programma's, waarin wordt aangegeven hoe voor een bepaald gebied of thema concrete maatregelen worden genomen om de omgevingskwaliteit te verbeteren;

Het omgevingsplan, dat het bestemmingsplan vervangt door een integraal en actueel document waarin meer ruimte gegeven kan worden voor ontwikkeling;

De omgevingsvergunning, die de al bestaande omgevingsvergunning meer integraal maakt, met een kortere reactietijd.

In lijn met deze grote veranderingen in het omgevingsrecht die landelijk worden doorgevoerd staat ook Den Helder voor een opgave. Hoewel de wet pas over twee of drie jaar van kracht wordt is het, gezien de grote veranderingen, goed om hierop alvast te anticiperen. De veranderingen van het instrumentarium vergt namelijk ook een verandering in werkprocessen en de rolverdeling.

2. Doelstelling

Doel van dit Plan van Aanpak is om de stappen in de implementatie van de Omgevingswet op een gestructureerde manier samen te brengen, om zo een overzicht te geven van de verschillende processen die inmiddels lopen of op korte termijn gaan lopen. Dit Plan van Aanpak beschrijft het proces richting de invoering van de Omgevingswet en verkent de belangrijkste aspecten hiervan. Vanuit het Plan van Aanpak wordt het implementatietraject vervolgens steeds verder geconcretiseerd in acties en projecten. Dit alles met het doel: een georganiseerde overgang richting de Omgevingswet in 2019.

3. Resultaat

Het invoeringstraject Omgevingswet moet er toe leiden dat, via alle verschillende processen, op het moment van het in werking treden van de Omgevingswet de gemeente Den Helder hiervoor gereed is en ondernemers en bewoners goed geïnformeerd zijn.

De omgevingsvisie moet vastgesteld zijn, dienend als ontwikkelingsrichting en –kader.

Het omgevingsplan, wat vanaf de invoering bestaat uit alle bestemmingsplannen tezamen, moet binnen de overgangstermijn van 10 jaar verder kunnen worden omgezet naar de nieuwe eisen.

Wat betreft de organisatie moet er gewerkt worden volgens een integrale wijze, binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook met bestuurlijke samenwerkingspartners (RUD, HHNK, Veiligheidsregio, GGD, Provincie).

Ook de bewoners en ondernemers in onze gemeente moeten kennis hebben van de mogelijkheden die de wet biedt.

Ten slotte moeten de instrumenten vanaf 2024 geheel digitaal zijn, waarbij wordt aangesloten op het landelijke DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet).

4. Afbakening Opdracht

Fasering

De Omgevingswet heeft grote gevolgen voor de gemeente. Het gaat hierbij zowel om de inhoudelijke veranderingen, zoals een aantal nieuwe en gewijzigde instrumenten en verschuivingen qua taken en bevoegdheden, als om organisatorische en procesmatige veranderingen. De invoering van de Omgevingswet doorloopt vier fasen. In de fase van bewustwording is het belangrijk om binnen de gemeente de informatie over de Omgevingswet te delen en de reikwijdte van de invoering te verkennen. De tweede fase betreft de voorbereiding op de invoering, waarbij de instrumenten die nodig zijn voor de invoering worden voorbereid. Veel daarvan vindt plaats op nationaal niveau. Op lokaal niveau gaat het om het voorbereiden van de ambtelijke organisatie en het door middel van pilots oriënteren op de wet. In de derde fase vindt de definitieve inrichting plaats, waarna de fase volgt van nazorg en beheer. Dit Plan van Aanpak heeft betrekking op de tweede fase. Na deze verkennende fase stellen we in het voorjaar van 2018 de uitgangspunten vast voor het vormgeven van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Op bestuurlijk gebied betekent de invoering van de Omgevingswet een verandering qua taken en bevoegdheden. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan, waarmee ze vooraf moeten bedenken wat ze willen reguleren en in welke mate. In de raadscommissie Stadsontwikkeling en Beheer heeft op 30 januari een eerste oriëntatie plaatsgevonden op de sturing die de gemeenteraad kan en wil hebben: reguleren, regisseren, faciliteren of loslaten.

Centraal binnen de overgang naar de Omgevingswet staat de overgang van de oude, voornamelijk sectorale, instrumenten naar de nieuwe, integrale instrumenten van de Omgevingswet. Grote integrale veranderingen zijn vooral te zien bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan, waarbij meer dan voorheen participatie van de samenleving centraal staat, afdelingen van de gemeente integraal moeten samenwerken en meer verschillende bestuurlijke partners moeten gaan aanhaken. Een communicatieplan zal worden opgesteld om inzichtelijk te krijgen wanneer naar welke partij gecommuniceerd gaat worden. Tevens zal er voor iedere pilot een communicatieplan worden opgesteld. Ook in het instrument omgevingsvergunning zijn veranderingen te verwachten, vooral qua gebruiksgemak voor aanvragers en kortere reactietijden voor de vergunningsverlener. Deze veranderingen vragen ook om een meer integrale samenwerking binnen de gemeente. Om deze instrumenten in de praktijk uit te proberen zijn er pilotprojecten gepland voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Organisatie

Qua organisatie lopen er diverse processen om werkwijzen aan te sluiten op de nieuwe situatie onder de Omgevingswet. Een belangrijk voorbeeld hiervan is het integraal werken binnen en tussen verschillende afdelingen, wat in diverse projecten inmiddels wordt gedaan. Daarnaast vindt een inventarisatie van het beleid plaats. Waar nodig vindt actualisatie plaats, waarbij er naar gestreefd wordt dat nieuwe beleidsuitgangspunten kunnen aanhaken bij het instrumentarium van de Omgevingswet. Voorbeelden hiervan, zijn de beleidskaders Openbare Ruimte in nieuw perspectief en de beleidskaders Toerisme en Erfgoed. Ook in de projecten sociale innovatie en gebiedswerken wordt rekening gehouden met de kansen en mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. Het gaat hierbij vooral om de integrale aanpak. Gezien de veranderende werkwijze moeten ook de in de organisatie aanwezige competenties aansluiten op deze werkwijze. Dit vergt opleiding en training.

Digitalisering

De digitalisering binnen de Omgevingswet is een aparte ontwikkeling, waarin de koppeling tussen de verschillende instrumenten en dienstverlening richting de samenleving samenkomen. Instrumenten als de omgevingsvisie en vooral het omgevingsplan moeten digitaal ontsloten worden, wat betekent dat een grote hoeveelheid (geografische) data snel en eenvoudig online beschikbaar moet worden voor iedere belanghebbende/geïnteresseerde. Daarbij moet worden aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), bestaande uit nog te ontwikkelen landelijke standaarden voor het digitaal en uniform ontsluiten van data. Hierdoor moet de dienstverlening van de overheid eenvoudiger, sneller en transparanter worden. De stappen om van een initiatief-plan naar realisatie te komen moet eenvoudiger worden met behulp van de digitale ondersteuning. Dit vraagt om de aanpassing van onze systemen aan de nieuwe processen van de omgeving (zaakgericht werken, gegevensbeheer en gegevensuitwisseling, maak- en beheerssoftware). In deze fase zullen niet alleen de mogelijkheden worden verkend, maar ook al daadwerkelijk stappen worden gezet die leiden tot een betere ontsluiting van informatie.

Bewonersparticipatie via pilot Huisduinen

De verschillende ontwikkelingen komen samen in de pilot Huisduinen, waarin een omgevingsvisie moet worden opgesteld volgens het nieuwe proces onder de Omgevingswet. De pilot biedt vooral de kans om de integrale aanpak met bewoners te verkennen. De ruimtelijke benadering krijgt een koppeling met andere beleids invalshoeken, waarbij we ook partijen betrekken zoals de provincie Noord-Holland en hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De ideeën en wensen van de bewoners en ondernemers staan centraal en worden vertaald in een visie die op draagvlak kan rekenen. De visie moet een aansprekende vorm hebben en toegankelijk zijn voor een ieder.

De voorbereidingsfase voor de omgevingsvisie Huisduinen bestaat voorlopig uit 4 bijeenkomsten, over een tijdsbestek van ongeveer 4 maanden. Hierbij is de eerste bijeenkomst begin maart bedoeld als aftrap waarin het proces wordt vormgegeven. In de tweede en derde bijeenkomst staat de visievorming met de verschillende betrokken partijen en stakeholders centraal. In de vierde en laatste bijeenkomst vindt reflectie plaats op de concept-omgevingsvisie, een beknopt document dat inzicht geeft in de gewenste ontwikkelingsrichting. Gezien het grote aantal processen en partijen dat integraal bijeen moet komen in deze omgevingsvisie bestaat de mogelijkheid om dit aantal bijeenkomsten uit te breiden. Ook dit hoort bij de verkenning van de nieuwe processen onder de Omgevingswet.

5. Planning

Het proces wordt zo opgezet dat op de datum waarop de omgevingsvisie Huisduinen gaat worden behandeld door de gemeenteraad, 10 juli 2017, een volwaardig concept voorligt.

In de routekaart van de VNG wordt 2017 omschreven als het jaar van 'voorbereiding en verandering'. Na een korte fase van beter bekend worden met de Omgevingswet is het zaak om snel over te gaan naar de voorbereiding op de wet en vanuit die voorbereiding ook te beginnen met de eerste veranderingen. Inmiddels zijn de eerste stappen gezet in het traject naar de invoering, zoals presentaties over de veranderingen onder de Omgevingswet voor diverse teams, een routekaart met daarop de belangrijkste stappen en een ruwe tijdsplanning en een informatieve presentatie voor de gemeenteraad. Ook worden de eerste stappen gezet naar een meer integrale aanpak, met diverse bijeenkomsten binnen en tussen afdelingen over de Omgevingswet. Een aantal ontwikkelingen, zoals het veranderen van werkwijzen, toevoegen van competenties en het voorsorteren op de digitalisering van de Omgevingswet/DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet), zijn langlopende ontwikkelingen die al lopen en zullen doorlopen tot de invoering van de Omgevingswet of zelfs daarna.

De overgang naar de nieuwe instrumenten moet gaan plaatsvinden in de komende twee jaar. Van belang is om de omgevingsvisie en de omgevingsvergunning op orde te hebben op het moment van de invoering, voor het omgevingsplan geldt een wettelijke overgangperiode van 10 jaar. Bij invoering worden alle bestemmingsplannen samen één omgevingsplan, met de opdracht om deze in 10 jaar de inhoud om te zetten naar de vereisten van het omgevingsplan. Dit beperkt de tijdsdruk op dit onderdeel en zorgt ervoor dat een meer gefaseerde overgang richting het omgevingsplan mogelijk is.

Een uitgebreider overzicht van de te volgen stappen is te vinden in het interne stappenplan Omgevingswet (bijlage 1).

Voor de besluitvorming over de omgevingsvisie Huisduinen gaan we uit van de in de bestuurlijke agenda opgenomen planning: raadscommissie 26 juni en raad 10 juli.

6. Organisatie

Wethouder Odd Wagner is de portefeuillehouder van de implementatie van de Omgevingswet. Ambtelijk opdrachtgever is de afdelingsmanager Ruimte & Economie. Een werkgroep van ambtenaren uit alle afdelingen is verantwoordelijk voor de uitvoering van de onder 4 genoemde activiteiten.

7. Communicatie

De ondernemers en bewoners van Huisduinen worden vanaf het begin nauw betrokken bij de pilot Huisduinen. Hiervoor zal een communicatieplan worden opgesteld.

Het college informeert de raad door middel van raadsinformatiebrieven over de voortgang van het implementatietraject.

8. Risicofactoren

Om de mogelijke risico's goed te voorzien zijn de pilotprojecten interessant, aangezien hier zowel de nieuwe instrumenten als veranderingen qua processen/werkwijzen in meegenomen worden en op die manier een goed overzicht van de nieuwe situatie ontstaat.

De factor tijd kan daarin een risico vormen. Het participatietraject kan meer tijd vergen om tot een goed draagvlak te komen. Dit kan leiden tot uitstel op de bestuurlijke agenda. Aangezien er echter al diverse initiatieven bekend zijn vanuit Huisduinen, is het van belang dat deze weliswaar worden meegenomen in dit traject, maar dat dit niet leidt tot teveel vertraging in de besluitvorming.

Tijd	Q4 '16			Q1 '17			Q2 '17			Q3 '17			Q4 '17			Q1 '18			Q2 '18			Q3 '18			Q4 '18			Q1 '19		
	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Ok	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Ok	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	
Sporen	[Redacted]																													
	Bestuurlijk	[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
		[Redacted]																												
[Redacted]																														
Ruimtelijk Kader (Producten)	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
Organisatie	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
	[Redacted]																													
Digitalisering	[Redacted]																													
	[Redacted]																													

Lokaal

Lokaal/Regionaal

Regionaal

Landelijk

Volgen & actief participeren in landelijke discussie/verkenningstrategie Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Stapsgewijs aansluiten op DSO (afronding s.d.datum op dit moment 2024)